

Haberler - Yurtiçi

OCAK-AĞUSTOS 1974 DÖNEMİ İTHALAT VE İHRACAT DURUMU :

Türkiye'nin Ocak - Ağustos 1974 dönemi ithalâtı toplamı 2 219 762 000 \$ ve 1973 dönemi 1 227 229 000 \$ dır. Artımı liberasyon ve tahsisli İthal malları sağlanmıştır. Genel olarak 1973 ve 1974 yılları 8 aylık ithalat artımı % 80.9 dur. Aynı dönemde ihracat 1974 yılı 1 039 288 bin \$ ve 1973 yılı 790 427 000 \$ olup genel artım % 31.5 dir.

1974 sekiz aylık dönemi içinde İhracatın madencilik ve taşocakları ürünü 43 411 000 % olup toplamın % 4.2 sini kapsar. 1973 yılında aynı durumda 25 969 000 S lık ihracat yapılmış ve toplamın % 3.3 ünü temin edebilmişti. Ayrıca 2 yıl arasında % 67.2 artım görülmektedir.

Petrol ürünleri, cam - seramik sanayii dallarında artım ve çimento sanayii dalında azalma göze çarpmaktadır.

İthalat ve İhracat parasal artımları dünya genel fiyat artımından etkilenmekle beraber, mal alım ve satım hacimlerinde de büyük gelişimler görülmektedir.

HASANÇELEBİ DEMİR YATAĞI ON FİZİBİLİTE ÇALIŞMALARI TAMAMLANDI :

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü uzun süren yoğun çalışmalardan sonra Hasançelebi Demir Madeni Yatağının Ön Fizibilite Etüdünü tamamlamış bulunmaktadır. Etüd, jeoloji, jeofizik, Potansiyel rezerv, işletilebilir rezerv, maden İşletmesi, zenginleştirme, aglomerasyon ve alt yapı raporları halinde ayrıntılı olarak hazırlanmış, fakat henüz çoğaltılmadığından elde edilen sonuçları ilgililere bir an Önce ulaştırmak amacıyla İle ayrıca bir özet rapor düzenlenmiştir.

tir. Tenoru düşük (% 15-20 Fe,) fakat rezarvi oldukça büyük (300 milyon ton işletilebilir % 52 Fe eşdeğeri) olan manyetit yatağı üzerinde yapılan jeolojik, jeofizik etüdümler ve arama işlemleri geniş çapta tamamlanmış olup, proje çalışmalarında uzun vadeli yurtiçi talebi gözönünde tutularak yatağın optimum kapasitede işletilmesine ve yeni teknoloji ve işletmecilik gereklerine uyulmasına dikkat edilmiştir.

KARABÜK DEMİR - ÇELİK TESİSLERİ MODERNİZASYON VE YENİLEME ÇALIŞMALARI :

Türkiye Demir - Çelik İşletmeler!, Karabük Demir - Çelik Fabrikalarını yenilemek amacıyla modernizasyonla ilgili yatırımların İhale hazırlıklarını hızlandırmıştır. Yeni geliştirme projesine göre konverterli (oksijen fırın) çelikhane ve kontinü döküm tesisleri İlâvesi ile mayi maden ve çelik üretiminin artırılması öngörülmektedir. Buna göre yılda mayi maden üretimi 700 000 tondan 1.050.000 tona ve çelik üretimi 600 bin tondan 850.000 tona yükseltilecektir. Bu yatırımın 1 760 000 000 TL. ye mal ve dış harcamanın 775 000 000 TL. olması saptanmıştır.

Karabük Demir - Çelik İşletmesi cevher hazırlama tesisini de yeniden düzeni-yerek yıllık üretimini 600 000 tondan 900 bin tona yükseltecektir. Bunun İçin 400 milyon TL. yatırım gerekmektedir.

BİLFER LTD. ŞTİ. ADANA - MANSURLU DEMİR CEVHERİ ÜRETİM PROJESİ :

Bilfer Ticaret ve Sanayii Limited Şirketi Adana - Feke - Mansurlu'da demir cevheri üretecek yeni bir tesis kuracaktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında teşvik belgesi alınmış olan proje gümrük muafiyeti,

yatırım indirimi ve bina inşaat vergisi istisnasından yararlandırılmıştır. Toplam yatırım 30 518 000 TL olup döviz gereği 483 bin dolar, 53 000 İsveç kronu, 259.000 DM, 6589 Belçika Frangıdır. Sabit yatırım 28 milyon TL. tutmaktadır. 1975 sonunda tamamlanması beklenen tesis yılda 264 000 ton üretim kapasitelidir.

ELAZIĞ DEMİR - ÇELİK FABRİKASI KURULUYOR :

Keban - Holding tarafından yapımına karar verilen Elâziğ Demir - Çelik Fabrikası kuruluş hazırlıkları tamamlanmıştır. Elâziğ'a 25 km. uzaklıkta Korucu köyünde kurulacak olan fabrikanın 550 milyon TL'ye mal olacağı hesaplanmıştır. Yılda 500 000 ton demir cevheri işlenmesi ve 200 000 ton vasıflı çelik elde edilmesi öngörülmektedir. 1977 yılında tamamlanması düşünülen fabrikanın temeli bu yılın sonunda atılacaktır.

İSKENDERUN DEMİR - ÇELİK FABRİKALARI 1975 YILINDA ÜRETİME BAŞLIYOR :

İskenderun Demir - Çelik Fabrikaları, programlanan süre içinde tesislerini tamamlayarak üretime geçecektir. Termik santral ve kok fabrikası şubat 1975 ve yüksek fırın mayıs 1975'de faaliyete başlayacaktır. Tüm çalışmalar gerçekleşikten sonra İskenderun Demir - Çelik Fabrikası ekonomimize, katkısının yılda 6 milyar TL. olacağı saptanmıştır.

DİVRİĞİ PELET VE KONSANTRASYO PROJESİNİN KONSANTRASYON BÖLÜMÜ İHALEYE ÇIKARILDI :

Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü Divriği Pelet ve Konsantrasyon Projesinin Konsantrasyon kısmı ihaleye çıkarılmıştır. Kırmı - eleme, stoklama - harmanlama tesislerinden 670 ton/saat cevher alan konsantrasyon tesisi. 205 ton/saat peletli konsantre yapacak ve pelet ünitesine gönderecektir.

İhaleye katılan yabancı firmaların, Türk firmaları ile ortaklık kurmaları istenil-

mektedir.

öte yandan, projenin pelet ihalesi ile ilgili olarak teklif verme tarihi 1 Ekim 1974 den 1 Kasım 1974'e ertelenmiştir.

ETİBANK'IN KIRKA BOR TÜREVLERİ TESİSİ KURULUYOR:

Eski yatırım programlarında «Penta ve Susuz Boraks Projesi» adı ile yer alan proje Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânında «Bor Türevleri Tesisi» adını almıştır. Amerikan «Garrent Research and Development omp» firmasına proses mühendislik hizmetleri ihale edilmiştir. Kristalizasyon metodu uygulanacak ve yılda 180.000 ton boraks pento hidrat (BPH), 55.000 ton ham susuz borat (HSB), 10 000 ton rafine susuz borat (RSB) 17 000 ton rafine boraks dekahidrat (RBD) üretilecektir. Toplam 484.530.000 TL. yatırım gerekmektedir. Döviz gereği 184.220.000 TL. olarak saptanmıştır. Tesis Kırka Sodyum Tuzu Konsantratör Tesisi ile aynı sahada kurulacaktır. Proses ve temel mühendislik hizmetlerinin tamamlanması bitince inşaat işlerine girilecektir.

ETİBANK KROM PELETİ ETÜDÜ YAPACAK :

Düşük tenörfü ve küçük parçalar halindeki krom cevherlerinden faydalanmak amacıyla Etibank krom peleti üretmek istemektedir. İhraç olanaklarının da artması sağlanmış olacaktır.

SARKUYSAN ELEKTROLİTİK BAKIR TESİSİ PROJESİ REVİZE EDİLDİ :

Sarkuysan Elektrolitik Bakır Sanayii ve Ticaret A.Ş. nın İstanbul'da kurmakta olduğu elektrolitik bakır tesisinin yatırım projesi, artan maliyetler karşısında yeniden düzenlenmiştir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca teşvik belgesine bağlanarak, gümrük muafiyeti ve yatırım İndiriminden yararlanması öngörülmüştür.

237.000.000 TL. sabit yatırım olmak üzere, projenin gerçekleşmesi için toplam 325.000.000 TL. gereklidir. Döviz gereği 6.010.000 \$ dir. Yatırımın 100.000.000 TL.

öz kaynaklardan karşılanacaktır. 1975'de 2500 ton, 1976'da 7500 ton ve 1977 ve daha sonraki yıllarda tüm kapasiteyle 10 000 ton elektrolitik bakır üretecektir.

ETİBANK KÜRE PİRİTLERİNİ DEĞERLENDİRECEK :

Etibank Küre Bakırlı Pirit İşletmesi'nde bakır izabe tesisi kurmak amacındadır. Ayrıca sülfirik asit fabrikası yapılması düşünülmektedir. Etüd sonucu Küre piritlerinin en iyi şekilde değerlendirilmesi bir karara bağlanacaktır.

ETİBANK OKSİJENLİ KONVERTERÜ BAKIR İZABESİ ETÜDÜ YAPMAYI DÜŞÜNÜYOR :

Sıcak oksijenden faydalanarak bakır izabesi tekniği geliştirilmiştir. Etibank ekonomik olan bu yeni yöntemin ülkemizde de uygulanabilme olanaklarını araştırmaktadır.

ESKİŞEHİR'DE ÇİNKO - OKSİT FABRİKASI KURULDU :

Eskişehir'de Türkiye'nin ilk çinko - oksit fabrikası olan «Dolsan Çinko - Oksit Tesisi» faaliyete geçmiştir. Yerli teknoloji ile üretim yapacak olan tesisin Türkiye tüketiminin büyük bir kısmını karşılayarak, ortalama yılda 5.000.000 \$ döviz tasarrufu sağlanması beklenmektedir.

KİMTES A.Ş. BURSA ÇİNKO OKSİT ÜRETİMİ PROJESİ :

Kimtes A.Ş. Bursa'da çinko oksit tesisi kurmak üzere teşebbüse geçmiştir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından teşvik belgesi alınmıştır. Tesisin 1976'da tamamlanması Öngörülmektedir. Toplam yatırım 41.955.000 TL olarak saptanmıştır. Döviz gereği 359.000 dolardır. İhracata dönük olarak faaliyete başlayacak olan tesis 1976'da 4900 ton, 1977'de 5600 ton, 1978'de 6300 ton, 1979 ve daha sonraki yıllarda 7000 ton Üretim yapacaktır.

ÇİNKO KURŞUN FABRİKASI 1975 AĞUSTOS'UNDA TAMAMLANIYOR :

Çinkur A.Ş. tarafından Kayseri yakınlarında kurulmakta olan çinko - kurşun fabrikaları 1975 Ağustos'unda tamamlanacaktır.

Toplam yatırımın 1.131.015.000 TL olacağı saptanmıştır. Kanada'dan 26.537.000 dolarlık kredi temin edilmiştir. 1976 yılından itibaren kesin faaliyete geçmesi beklenen manyezit tuğlası fabrikasının yapım etüd-fabrika yılda 40 000 ton çinko cevheri, 22 bin ton külçe çinko, 18 000 ton çinko maddeleri, 6000 ton kurşun ve 125 ton kadmiyum üretecektir. Proje, revize edilmiş ve üretim kapasitesi yeniden düzenlenmiştir. Yurt içi tüketiminin sağlanacağı ve yılda 5.000.000.000 TL.'lık İhracat yapılabileceği saptanmıştır.

ÇANKIRI TUZ ÜRÜNLERİ A.Ş. RAFİNE ÜRETİM PROJESİ :

Çankırı Tuz Ürünleri ve Dağıtım A.Ş. büyük bir rafine tuz tesisi kuracaktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca teşvik belgesine bağlanarak gümrük muafiyeti, yatırım indirimi ve bina inşaat vergisi istisnasından yararlandırılmıştır. Toplam yatırım 209.977.000 TL. olup % 40 öz kaynaklardan temin edilmektedir. Çankırı Rafine Tuz Tesisi 1976 yılında tamamlanacak, ihracata dönük olarak faaliyet göstererek yılda 200 bin ton rafine tuz üretecektir. Böylece büyük rezerve sahip Çankırı Tuz yatağı değerlendirilmiş olacaktır.

FERRO SİLİKON TESİSİ GERÇEKLEŞME YOLUNDA :

M.K.E.K., T.D.Ç. İşletmeleri Aker grubu, halk iştirakiyle Ferrosilis üretecek bir tesisin kuruluş hazırlıklarını sürdürmektedirler. Feral Ferno Alaşımları Sanayi A.Ş. adıyla çalışılacak olan tesisin Zonguldak Fiiyos'da kurulması düşünülmekte ve yılda 20 000 ton üretim yapması Öngörülmektedir.

ETİBANK ESKİŞEHİR VE KÜTAHYA MANYEZİT YATAKLARININ DEĞERLENMESİNE ÇALIŞIYOR :

Kütahya manyezit yataklarının değerlendirilmesi için Etibank'ın iştiraki ile Kumaş A.Ş. kurulmuştur. Eskişehir manyezit yataklarının işletilebilmesi amacıyla Etibank Eskişehir'de bir sinter manyezit tesisi ve lerini yapmaktadır. Etüd sonucu faaliyete geçilmek üzere gerekli çalışmalara girişilecektir.

İSTANBUL'DA SİNAİ KUM
YATIRIMLARINA TEŞVİK BELGESİ
GERİLİYOR :

1974 yılı programında, İstanbul ili ve İstanbul - İzmit arası Genel Teşvik Tablosu kapsamından çıkarılmış bulunmaktaydı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının çalışmalarıyla ve D.P.T. nin uygun mütalaalarıyla İstanbul'da sinai kum yatırımlarına teşvik belgesi verilmiştir.

Bu konuda ilk uygulama Çatalca'da Sil - Kum Silis Kumları Sanayii Koli. Şti. ne yapılmıştır. Ayrıca gümrük muafiyeti ve yatırım indiriminden yararlandırılan kuruluşun toplam yatırımın 14,000.000 TL. ve döviz gereği 76.000 dolar, 456.000 Avusturya şilini olarak saptanmıştır. Tesisin 1975 sonunda tamamlanması ve yılda 200.000 ton sinai kum üretmesi öngörülmüştür.

İPRAŞ RAFİNERİSİNİN YANINDA BİR
RAFİNERİ DAHA KURULUYOR :

İpraş İstanbul Petrol Rafinerileri A. Ş. İzmit - Yanmca'da faaliyette bulunan rafinerinin genişletilmesine ve yeni bir rafineri kurulmasına karar vermiştir. İpraş rafinerisinin kapasitesi yılda 5,5 milyon tondan 8 milyon tona çıkarılacaktır. Mevcut rafinerinin alt yapısından yararlanarak 5 milyon ton/yıl kapasiteli yeni bir rafineri yapılacaktır. Yatırımın 1,5 milyar TL.'yi bulması beklenmektedir. Bu proje 1977 veya 1978 yıllarında gerçekleştirilebilecektir.

TPAO YENİ BİR RAFİNERİ
ETÜDÜ YAPIYOR :

• TPAO Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında öngörülen yeni bir rafinerinin kurulması için etüdü yapılmaktadır. 5,5 milyon ton/yıl ham petrol İşleme kapasitesinde olması düşünülen rafineri için çeşitli alternatifler gözönüne alınarak bir yer aranmaktadır. Kerkük - Dörtüod Ham Petrol Boru Hattının getireceği olanaklar sebebiyle İskenderun'un seçilmesi beklenmektedir.

ÇANAKKALE'DE ÇİMENTO
FABRİKASI KURULUYOR :

«Çanakkale Çimento Sanayii A.Ş.» adı altında yeni bir çimento fabrikasının temeli 1975 başlarında atılacaktır. İç ve dış pazar potansiyeli gözönüne alınarak yılda 790 000 ton portland çimentosu üretecektir. Tesisin 1976'da tamamlanması ve 1977 de tam kapasite-İfe çalışması Öngörülmüştür.

Sanayii ve Teknoloji Bakanlığınca teşvik belgesi verilmiştir. Gümrük muafiyeti, yatırım indirimi ve bina vergisi istisnasından yararlandırılmıştır. Toplam yatırım 400 milyon TL. olup bunun 145 milyon TL.'sı özkaynaklardan sağlanacaktır.

İZMİR'DE DÖKME KARMA ÇİMENTO
VE HAZIR HARÇ TESİSİ
KURULMASINA ÇALIŞILYOR :

İzmir'de faaliyet halinde bulunan «Habetaş Hazır Beton Ticaret A.Ş.» Bornova'da dökme karma çimento ve hazır harç tesisini tevsii ve modernize etmeğe karar vermiştir. 23 milyon TL. yatırım gerekmektedir. Bunun 5,267 milyon TL. sı özkaynak olacaktır.

1975'de tamamlanması öngörülen proje yılda 120 000 m³ üretim yaparak ekonomimize 11.9 milyon TL. net katma değer sağlayabilecektir.

ÇANKIRI'DA ALÇI PLAKA VE HAZIR
ALÇI MAMULLERİ ÜRETİLECEK :

Çankırı'da bulunan zengin alçı yataklarını değerlendirmek amacıyla alçı plaka ve hazır alçı mamulleri imal edecek bir tesis kurulmasına karar verilmiştir. Bunun için 30.000.000 TL. ık yatırıma ihtiyaç olduğu saptanmıştır. Yılda 2.000.000 m² alçı plaka ve 150 000 ton alçı mamulü üretebilecek şekilde 10 milyon TL. sermayeli bir şirket kurulmak üzeredir.

KAYNAK : M.T.A. Enstitüsü «Maden Haberleri Bülteni»'nden küçük değişikliklerde aynen aktarılmıştır.